WIELKOPOLSKI DZIENNIK LUDOWY

PIERWSZE PISMO CODZIENNE CHŁOPÓW

CENA NUMERU 5 ZŁOTYCH

ROK II, Nr 75 (240)

PIĄTEK 18 marca 1949 roku

»Przyjaźń jakiej żadna dyplomacja zawrzeć nie może«

Przyjęcie delegacji chłopów polskich

powracających z gościnnej Ukrainy Radzieckiej

Spotkanie z ludnością pracującą Warszawy

Podejmując w dniu 15 bm. chłopów polskich, którzy zwiedzili USRR, premier Józef Cyrankiewicz powiedział m.in. co następuje:

„Wycieczka Wasza przyczyniła się bardzo poważnie **do zacieśnienia prawdziwych więzów przyjaźni z narodem ukraińskim — z narodami Związku Radzieckiego, bowiem mogliście zobaczyć na własne oczy dorobek tych narodów.**

Widzieliście, **że mimo ogromnych zniszczeń, jakie powstały w czasie wojny przeciwko faszyzmowi Związek Radziecki kwitnie".**

Premier podkreślił następnie, że delegacja chłopów polskich jedna z pierwszych przełamała mur nieświadomości i niewiedzy, jaki dzielił przed wojną obszarniczo - kapitalistyczną Polskę od Związku Radzieckiego. Stało się jasne, dlaczego Polska szlachecka, obszarnicza i kapitalistyczna tak bardzo strzegła tego muru, dlaczego nie pozwalała nikomu przyjrzeć się z bliska pracy, wysiłkom i dorobkowi Związku Radzieckiego.

Całą wiedzę o Związku Radzieckim, o Republice Ukraińskiej, o pracy i dorobku chłopa ukraińskiego, delegaci przekażą własnymi, szczerymi słowami polskiemu chłopu. Trzeba mu powiedzieć jak wielki jest to dorobek mimo, że w ciągu lat cały wysiłek był obrócony na obronę, na walkę z agresorem, a nie tylko na budowanie własnego dobrobytu. Jest to dorobek szeregu lat wytężonej pracy, wytężonej walki z przeciwnościami. Do takich osiągnięć nie przychodzi się jak do gotowego. **„Ważne jest— stwierdził premier — ażebyście umieli chłopu powiedzieć, że cała droga polskiego chłopa — droga do podniesienia kultury, produkcji rolnej, dobrobytu, nie będzie rodzić się z dnia na dzień, nie będzie rodzić się od góry.**

Będzie to sprawa własnej świadomości chłopa, jego własnej dojrzałości, jego własnej walki, jego własnego przekonania. Będzie to sprawa całych lat budowania od podstaw, sprawa własnego wysiłku chłopa, który zrozumie, że nic nie przychodzi z góry, że nikt mu niczego nie narzuca. Chłop przekona się, że ma możność spojrzenia poza swoją wieś, poza swój kraj — na dorobek i osiągnięcia innych krajów i ma możność wyboru".

Kierownik delegacji ob. **Kratko**, złożył gorące podziękowanie wszystkim, z którymi chłopi polscy zetknęli się na Ukrainie, a przede wszystkim kołchoźnikom 8 województw Ukrainy radzieckiej. Serdeczne podziękowanie złożył mówca przedstawicielom rządu ukraińskiego, a szczególnie premierowi Korotczenko, min. rolnictwa Mackiewiczowi i wicemin. rolnictwa Romaszewowi, jak również przywódcy Komunistycznej Partii Bolszewików Ukrainy — Chruszczowowi.

Ob. Kratko przekazał też pozdrowienia rządu i premiera Republiki Ukraińskiej dla Rządu Polskiego i osobiście dla premiera Cyrankiewicza.

Premier Cyrankiewicz zwrócił się do obecnego w czasie przyjęcia ambasadora ZSRR w Warszawie **p. Lebiediewa** z prośbą o przekazanie podziękowań rządowi Republiki Ukraińskiej, Komunistycznej Partii Ukrainy i kołchoźnikom ukraińskim.

Następnie poszczególni uczestnicy

(Dalszy ciąg na stronie 2-ej)

Akcja w obronie pokoju

załacza coraz szersze kręgi

PARYŻ (PAP) — Do Paryża napływają w dalszym ciągu zgłoszenia na Światowy Kongres Zwolenników Pokoju, który odbyć się ma w stolicy Francji w kwietniu bież. roku.

Generalny sekretarz Międzynarodowej Organizacji Dziennikarzy, grupującej tysiące pracowników prasy 23 krajów, zwrócił się telefonicznie do Komitetu Kongresu, podkreślając, że za najgłówniejszy swój cel Organizacja uważa dzisiaj walkę z propagandą podżegaczy wojennych. Informując sumiennie czytelnika o rzeczywistej sytuacji — oświadczył sekretarz MOD p. Hronek — dziennikarze mogą w poważnej mierze przyczynić się do wzmocnienia pokoju.

Ostatnio zgłosiły akces do Kongresu Zwolenników Pokoju spółdzielnie radzieckie skupiające 32 miliony członków.

Apel Antyfaszystowskiego Komitetu Młodzieży Radzieckiej wzywa młodzież całego świata, by przyłączyła się do akcji zwolenników pokoju. Wznieśmy — oświadcza m. in. apel — nieprzekraczalne przeszkody na drodze tych, którzy chcieliby pogrążyć świat w nowej rzezi.

Stowarzyszenie b. francuskich więźniów Oświęcimia i obozów koncentracyjnych Śląska oświadcza:

Wierni przysiędze, złożonej poległym, że będziemy walczyli ze wszystkich sił, by nigdy więcej nie ujrzeć tego co oni wycierpieli, przystępujemy do Światowego Kongresu Zwolenników Pokoju.

Udział w Kongresie zapowiedziały związki zawodowe przemysłu budowlanego i metalowego, 100-tysięczne Towarzystwo Przyjaźni Francusko-Radzieckiej, związek zawodowy przedstawicieli handlowych, związek zawodowy marynarzy portu w Rouen.

Równocześnie rozwija się akcja zbierania podpisów pod listem do prezydenta Trumana, wzywającym do wejścia na drogę porozumienia. Akcję tę rozpoczęło stowarzyszenie bojowników o pokój i wolność. List podpisali ostatnio sekretarz związku oficerów rezerwy pułk. Pannard, Kawaler wielkiej wstęgi Legii Honorowej, b. szef francuskiej misji repatriacyjnej w Moskwie pułk. Marquie, pułk. Faqre, znany pisarz Constantin Veyer, oficer Legii Honorowej, peoen Marcenao i Andre Verdet i inni.

Na zebraniu pracowników pochodzących z francuskiej Afryki północnej uchwalono rezolucję, podkreślającą ich solidarność z całym francuskim światem pracy w walce z agresywnymi planami imperializmu amerykańskiego. Nie chcemy — głosi rezolucja — być mięsem armatnim kolonizatorów i sługusów podżegaczy wojennych. Odmawiamy również udziału w produkcji wojennej.

Senaty akademickie wyższych uczelni w Polsce podjęły apel Międzynarodowego Komitetu Łączności Intelektualistów w sprawie Kongresu Pokoju.

KONTROLA

— podstawową funkcją państwa ludowego

Ustrój przedwojenny Polski nie stwarzał w istocie należytych możliwości dla szerszego zasięgu, a w związku z tym i wpływu czynnika kontroli na rozwój społeczno-gospodarczy kraju.

Dopiero w Polsce Ludowej zaistniały odpowiednie warunki, dzięki którym instytucja kontroli stała się niezbędnym, zasadniczym składnikiem państwa ludowego o szerokim, wzrastającym zakresie, w miarę przekształcania się naszej narodowej, planowej gospodarki w kierunku socjalistycznym.

Jako potężne narzędzie w rękach mas pracujących w ich walce o lepsze jutro, instytucja kontroli, służąc idei dobra powszechnego, chroni własność państwową i społeczną od nadużyć, stoi na straży naszej praworządności ludowej, zwalcza przejawy biurokratyzmu i wzmaga dyscyplinę finansową, podnosząc nasz dochód narodowy.

W naszym społeczeństwie, toczącym nieubłaganą walkę z wszelkimi formami wyzysku, pozostało jeszcze sporo elementów zdemoralizowanych i spekulanckich, pragnących wzbogacić się cudzym kosztem, o czym świadczą choćby sprawozdania z procesów sądowych.

W dotychczasowym, prawie 4½ letnim okresie aparat kontroli oddał nieocenione usługi naszemu państwu ludowemu. Istniejące przy prezydium Krajowej Rady Narodowej, a następnie przy Radzie Państwa Biuro Kontroli, przez własne organa i w powiązaniu z Radami Narodowymi i ich komisjami kontroli społecznej, sięgnęły głęboko do wszystkich ośrodków naszej wytwórczości, administracji i życia społecznego.

Ze względu jednak na wzrost zadań kontroli, zaistniała konieczność pełnej koordynacji prowadzonych prac, z drugiej zaś strony rozdziału funkcji pomiędzy jej liczne organa. Celom tym służy właśnie uchwalona przez Sejm w dniu 10 bm. ustawa o kontroli państwowej i powołana w jej ramach Najwyższa Izba Kontroli, jako organ całkowicie niezależny od rządu, a podległy Radzie Państwa. NIK w zakresie swych kompetencji współdziała z organami kontroli wewnętrznej (resortowej) i komisjami kontroli społecznej Rad Narodowych, Radami Nadzoru Społecznego i Komisją Specjalną do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym.

Szczególnie Rady Narodowe winny w pełni wykorzystać te szerokie uprawnienia kontrolne, które w wielu wypadkach są jeszcze przez nie niewyzyskane, wskutek braku doceniania ważności czynnika kontroli oddolnej i słabości organów powołanych przez nie dla tego celu.

Dostosowanie w formie ustawowej rozszerzonych zadań kontroli i jej form organizacyjnych do potrzeb rozwoju ekonomicznego i społecznego kraju, stanowi ważny krok naprzód w dziedzinie budowania fundamentów ustroju socjalistycznego w Polsce.

J. SZKOP

Doniosłe uchwały Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów

Bonifikata składek ubezpieczeniowych

dla drobnych rolników

Plan masowych przewozów na PKP w rb.

Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów na posiedzeniu w dniu 15 marca br., mając na względzie konieczność pogłębienia metod planowania w komunikacji — uchwalił na rok 1949, plan naładunku i przewozu towarów masowych na PKP.

Na podstawie powyższego planu rocznego, zostaną niezwłocznie sporządzone miesięczne plany naładunku, określone w ilościach ton i wagonów. Opracowania planów miesięcznych podejmą centralne zarządy przemysłów: węglowego, mineralnego, chemicznego, cukrowniczego i naftowego oraz Centrala Handlowa Materiałów Budowlanych, Państwowa Centrala Handlowa, Polskie Zakłady Zbożowe, Polski Monopol Solny oraz Administracja Lasów Państwowych wraz z Polską Agencją Drzewną.

Na wniosek Ministra Skarbu — Komitet Ekonomiczny, rozpatrywał sprawę składek ubezpieczeniowych i odszkodowań pogorzelowych w ubezpieczeniach przymusowych, prowadzonych przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych. Mając na uwadze dalsze kontynuowanie i rozszerzenie akcji pomocy państwa dla drobnych rolników — Komitet przyjął do wiadomości, iż PZUW w roku **1949 zastosuje we wszystkich rodzajach ubezpieczeń przymusowych tzn. budynkach, rolnych i gradowych, b o n i f i k a t ę składek w wys. 10 proc. dla tych gospodarstw rolnych, których przychodowość roczna wynosi do 40 q żyta. Równocześnie odszkodowania za spalone budynki w gospodarstwach rolnych o przychodowości rocznej do 40 q żyta — mogą być przez PZUW podwyższone z 75 proc. do 90 proc. wartości, o ile odszkodowanie zużyte będzie na odbudowę.**

Na wniosek Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, Komitet Ekonomiczny

(Dokończenie na stronie 2-ej)

Rząd francuski obraduje

nad przystąpieniem do paktu atlantyckiego

PARYZ PAP. W środę po południu zebrała się Rada Ministrów. Jak słychać, przedmiotem obrad jest sprawa paktu atlantyckiego. Rząd Queuille'a ma zamiar zaaprobować projekt tego paktu.

Wielkie wrażenie sprawiła w Paryżu ostatnia deklaracja generalnego sekretarza ONZ Trygve Lie, która uchodzi za ponowne ostrzeżenie pod adresem przyszłych sygnatariuszy paktu atlantyckiego. Trygve Lie podkreślił konieczność usunięcia rozbieżności między Wschodem a Zachodem i przypomniał doniosłą rolę ONZ.

PARYZ PAP. Jak donosi agencja France Presse, rzecznik Prezydium Rady Ministrów oświadczył w środę wieczorem, że członkowie rządu francuskiego zatwierdzili propozycje przestudiowane w Londynie na konferencji pięciu państw przez ministrów Schumana i Ramadiera, a dotyczące paktu atlantyckiego.

Na szerokim świecie

ZAŁAMANIE SIĘ AMERYKAŃSKICH PLANÓW eksploatacji Chin

W dzienniku „Taegliche Rundschau" ukazał się obszerny artykuł zatytułowany „Chiny nie są już więcej kolonią dolarową", którego autor analizuje plany kapitalistów amerykańskich jak najszerszej eksploatacji bogactw naturalnych Chin i całkowitego gospodarczego podporządkowania tego kraju interesom Wall Street.

Według ostrożnych obliczeń, Amerykanie ulokowali w Chinach kuomintangowskich co najmniej 4 miliardy dolarów, nie licząc „pomocy" z tytułu akcji marshallowskiej. Amerykańskie miliardy nie przyczyniły się jednak w najmniejszym stopniu do podniesienia gospodarki chińskiej, miały natomiast służyć do podtrzymania skorumpowanego reżimu Czang-Kai-Szeka w jego walce przeciwko armii ludowej. Po usunięciu konkurencji niemieckiej i japońskiej Amerykanie zamierzali stać się wyłącznymi panami bogactw chińskich. Na mocy układu handlowego z listopada 1946 r. USA, propagujące politykę tzw. „otwartych drzwi", zapewniły dla swych kapitałów równe prawa z kapitałem chińskim w tym kraju. Rząd Kuomintangu zobowiązał się usunąć wszelkie przeszkody, jakie stały na drodze do zamierzonych olbrzymich inwestycji amerykańskich i eksploatacji Chin. W ten sposób słabo rozwinięty przemysł chiński zdany był całkowicie na łaskę i niełaskę amerykańskiej konkurencji.

Cały kraj zalano towarami, importowanymi ze Stanów Zjednoczonych, podczas, gdy dziesiątki tysięcy firm chińskich ogłaszały bankructwo. W roku 1946 50 proc. importu chińskiego przypadało na USA, zaś w następnym roku cyfra ta wzrosła do 90 proc. Wall Street zakreślił wielkie plany finansowego i gospodarczego podboju Chin. Finansiści nowojorscy zamierzali inwestować w kopalniach chińskich 972 miliony dolarów, zaś w rozbudowie kolei i innych środków komunikacyjnych 897 milionów dolarów.

Chiny są dla USA niesłychanie ważnym dostawcą surowców. Kraj ten dostarczał około połowy produkcji światowej antymonu i rudy wolframowej. Bogactwa kopalne Chin są niewyczerpane. Oblicza się, że zapasy węgla wynoszą około 250 miliardów ton, wobec 31 miliardów w Zagłębiu Ruhry. Ponadto znajdują się tam bogate pokłady cyny i miedzi, zaś złoża ropy naftowej są jeszcze niezbadane ponieważ prace badawcze w tym kierunku podjęto stosunkowo niedawno.

Zwycięstwa armii ludowej — stwierdza w zakończeniu dziennik pokrzyżowały całkowicie plan imperialistów amerykańskich nieograniczonej ekspansji Chin i przeprowadzenia tam miliardowych inwestycji.

Jeszcze jeden przyczynek do historii rozmów na temat Berlina

GENEWA PAP. W środę wieczorem ogłoszono jednocześnie w Genewie i w Lake Success raport Komitetu ekspertów, reprezentujących pięciu tzw. „neutralnych" członków Rady Bezpieczeństwa ONZ — Argentynę, Belgię, Kanadę, Kolumbię i Syrię. Komitet ten ukonstytuował się 30 listopada ub. roku z inicjatywy ówczesnego przewodniczącego Rady Bezpieczeństwa Bramuglii, by uczynić próbę wyjścia z impasu w sprawie Berlina, dzielącej cztery wielkie mocarstwa.

Z raportu wynika, że mocarstwem, które z miejsca odrzuciło rozwiązanie kompromisowe proponowane przez wspomniany komitet, były Stany Zjednoczone, podczas gdy Związek Radziecki jak również Wielka Brytania i Francja wyraziły gotowość przedyskutowania tych propozycji. Dopiero później Wielka Brytania i Francja przyłączyły się do stanowiska USA.

W styczniu bież. roku, w terminie ustalonym przez komitet, Związek Radziecki odpowiedział, że przyjmuje ogólne zasady tych propozycji jako podstawę do dyskusji i ewentualnego porozumienia.

Po 10 dniach Stany Zjednoczone odrzuciły wręcz propozycje przedstawicieli pięciu państw, oświadczając, że „nie stwarzają one podstawy do słusznego rozwiązania problemu waluty i handlu w Berlinie".

Co się tyczy Wielkiej Brytanii i Francji to przesłały one równocześnie identyczne memoriały, zawierające szczegółowe poprawki do propozycji komitetu, lecz przyjmujące ogólne zasady zawarte w tych propozycjach.

Po trzech dalszych tygodniach Wielka Brytania i Francja, które początkowo skłaniały się do przyjęcia propozycji komitetu, oświadczyły, że i one odrzucają te propozycje, popierają zaś stanowisko USA.

Wówczas dnia 11 lutego br. eksperci pięciu państw donieśli Radzie Bezpieczeństwa o niepowodzeniu swych prób.

Ekonomista szwedzki prof. Gunnar Myrdal, sekretarz Europejskiej Komisji Ekonomicznej, który reprezentował sekretariat generalny ONZ podczas prac komitetu ekspertów, wysłał w tej sprawie do Trygve Lie dokładne sprawozdanie, którego szczegółów nie ujawniono.

30 rocznica zgonu Jakuba Świerdłowa

16 bm. minęła 30 rocznica zgonu Jakuba Swierdłowa, wybitnego działacza partii bolszewickiej, bliskiego współtowarzysza Lenina i Stalina, jednego z organizatorów państwa radzieckiego, pierwszego przewodniczącego najwyższego organu państwowego — Wszechrosyjskiego Centralnego Komitetu Wykonawczego.

Chłopi polscy pełni podziwu dla osiągnięć ludzi radzieckich

(Dokończenie ze strony 1-ej)

wycieczki dzielili się swymi wrażeniami z USRR:

Ob. Piotr Idziak z kieleckiego mówi:

„Mnie, jako chłopa, wszystko zadziwiło w Związku Radzieckim. To, co widzieliśmy własnymi oczyma jest wprost nie do wiary. Zobaczyliśmy ustrój socjalistyczny w kołchozach. Wierzę głęboko, że nasza delegacja, która pojechała na Ukrainę i obejrzała ukraińskie kołchozy, przyniesie bardzo dużo dobrego u nas w Polsce". (oklaski).

Ob. Władysław Koziara z poznańskiego, powiada:

„Jako chłop, nigdy nie spodziewałem się takiej zamożności, jaką w kołchozach mogłem oglądać. Wszystko to było nam zupełnie inaczej przedstawiane przez naszych obszarników. Wmawiano w nas, że w Związku Radzieckim jest ucisk i niedostatek. Przekonaliśmy się własnymi oczyma, że zarówno praca, jak i płaca jest sprawiedliwie rozłożona".

Ob. Piotr Świetlik z rzeszowskiego, stwierdza:

„Nasza delegacja zawarła na ziemiach Ukrainy i Związku Radzieckiego, taką przyjaźń, jakiej żadna dyplomacja zawrzeć nie może. Jest to przyjaźń wieczysta".

Na zakończenie premier Cyrankiewicz oświadczył:

„Przekonaliście się, że dziś przyjaźń pomiędzy narodami buduje się na innych podstawach. To już sprawa nie tylko ministrów, nie tylko rządów, nie tylko jakiejś dawnej burżuazyjnej, fałszywej dyplomacji. Dziś zbliżenie między narodami realizują chłopi, realizują robotnicy, poznają się wzajemnie, ucząc się wzajemnego szacunku, ucząc się cenić dorobek swoich i bratnich narodów. W ten sposób buduje się prawdziwa i trwała przyjaźń, której wy będziecie na polskiej ziemi ambasadorami. Dlatego sądzę, że jednym z najistotniejszych rezultatów Waszej wycieczki będzie utrwalenie i rozszerzenie nowej międzynarodowej solidarności pomiędzy narodami Związku Radzieckiego i narodem polskim".

SPOTKANIE UCZESTNIKÓW DELEGACJI CHŁOPÓW POLSKICH Z LUDNOŚCIĄ PRACUJĄCĄ WARSZAWY

16 bm. w sali MBP w Warszawie, odbyło się spotkanie uczestników 165 - osobowej delegacji chłopów, nauczycieli, studentów, działaczy społecznych i kulturalnych oraz pracowników agronomicznych, którzy powrócili do kraju po dwutygodniowym pobycie w Związku Radzieckim z licznie przybyłymi chłopami z okolic podwarszawskich i robotnikami z warszawskich zakładów pracy. Przybyli również przedstawiciele partii, organizacji społecznych i dziennikarze z prasy stołecznej.

W czasie kilkugodzinnego spotkania 11 uczestników wycieczki — w większości chłopów — podzieliło się z zebranymi swoimi wrażeniami i spostrzeżeniami z pobytu na Ukrainie Radzieckiej.

Zebrani na zakończenie uchwalili teksty depesz do: Prezydenta RP — Bieruta oraz do sekretarza generalnego KC KP(b)U — Chruszczowa i ministra rolnictwa USRR — Mackiewicza.

Również w tym samym dniu w sali konferencyjnej hotelu Sejmowego, chłopi, uczestnicy wycieczki do USRR, podzielili się swymi wrażeniami z przedstawicielami Wydziału Rolnego KC PZPR i Wydziałów Ekonomicznych SL i PSL.

Silne walki w Indonezji

HAGA PAP. Według ostatnich doniesień z Indonezji, trwają tam z nie zmniejszoną siłą walki. Oddział powstańców indonezyjskich zaatakował miasto Sukabuni w zachodniej części Jawy, przy czym doszło do gwałtownych walk ulicznych. Dowództwo holenderskie potwierdza informacje o gwałtownych walkach również we wschodniej części wyspy, szczególnie w rejonie Bangil. Do nie mniej silnych starć doszło w rejonach Dżogdżakarty, Surakarty, Malangu, Besuki i Surabai.

Bonifikata składek ubezpieczeniowych dla drobnych rolników

(Dokończenie ze strony 1-ej)

ny Rady Ministrów, zatwierdził projekt rozporządzenia w sprawie opłat należnych od dłużników b. Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Zarządzenie ustala, iż należność nieprzekraczająca 10 kwintali żyta winna być spłacana w 5 równych ratach rocznych, a należność powyżej 10 kwintali żyta w 10 równych ratach rocznych.

Zarządzenie przewiduje ulgi dla tych dłużników, którzy podczas okupacji niemieckiej zostali pozbawieni użytkowania swoich gospodarstw oraz w przypadkach trudności płatniczych, wywołanych wyjątkowymi okolicznościami, jak: nieurodzaj, pożar, ciężka choroba. Zarządzenie przewiduje ponadto całkowite zwolnienie od płatności w przypadkach specjalnie ciężkich, jak np.: klęski żywiołowe.

W dalszym toku obrad Komitet Ekonomiczny powziął uchwałę o zreorganizowaniu Administracji Lasów Państwowych, ustalając wytyczne, których celem jest dostosowanie zarówno administracji, jak i eksploatacji lasów państwowych do potrzeb gospodarki planowej.

Z dotychczasowej Administracji Lasów Państwowych, tworzą się następujące przedsiębiorstwa państwowe: „Lasy Państwowe", „Przemysł Leśny", „Państwowa Centrala Drzewna „PAGED" oraz „Państwowa Centrala Leśnych Produktów Niedrzewnych".

W uzupełnieniu uchwały z dnia 12 listopada 1948 r. Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów postanowił przesunąć termin zakończenia akcji robót rozbiórkowych i dostarczenia cegły z rozbiórek na dzień 30 czerwca br., co zapewni dostarczenie w tym okresie 200 mil. sztuk cegły.

Od 1 lipca akcja ta prowadzona będzie przez samorządy przy zmniejszonym stanie zatrudnienia i przyniesie dalsze 50 mil. sztuk cegły.

Wielkie sukcesy kolejnictwa polskiego

Budżet Ministerstwa Komunikacji tematem obrad Komisji Sejmowych

14 bm. obradowała Sejmowa Komisja Skarbowo - Budżetowa oraz Planu Gospodarczego nad preliminarzem budżetowym Ministerstwa Komunikacji na rok 1949. Obradom przewodniczył poseł M. Popiel (PZPR).

Na posiedzeniu Komisji obecni byli: min. komunikacji — Rabanowski, podsekretarz stanu w Ministerstwie Komunikacji — Ceglecki oraz wyżsi urzędnicy ministerstw Skarbu i Komunikacji.

Sprawozdawca preliminarza budżetowego, poseł Jasiuk (PZPR) podkreślił, iż w roku 1948 udział kolei w ogólnym przewozie osób wyrażał się cyfrą 89,2 proc., zaś w przewozie towarów 96,8 proc.

Referent wymienia poważne sukcesy w zakresie odbudowy, usprawnienia komunikacji, uzyskania oszczędności i zwiększenia wydajności pracy. Osiągnięcia na odcinku odbudowy kolei w 1948 r., jak i w latach poprzednich, zmniejszyły w znacznym stopniu dysproporcje pomiędzy stanem obecnym i stanem przedwojennym kolei. Dzięki tym wynikom PKP zdolne były przekroczyć swój plan roczny w zakresie przewozów towarowych o 13 proc i o 20 proc. w przewozie osób.

Na przestrzeni 1948 roku nastąpiło również usprawnienie komunikacji samochodowej.

Analizując preliminarz budżetowy Ministerstwa Komunikacji na rok 1949 referent stwierdził, iż dochody administracyjne zamykają się kwotą zł 410.600.000 i są większe od dochodów z roku poprzedniego o 30 proc.

Wydatki administracyjne zamykają się ogólną kwotą 12.731 mil. zł i są większe od analogicznych wydatków w roku 1948 o 59 proc. Wydatki na inwestycje preliminuje się w wysokości z górą 13 miliardów zł.

Z preliminowanych wydatków Ministerstwo dokona, poza remontem całej sieci dróg państwowych, odnowienia 1.500 km dróg, to jest o 50 proc. więcej, niż w roku ubiegłym. Poważna suma 7,5 miliarda zł przeznaczona jest również na ten cel w kredytach inwestycyjnych. Na utrzymanie mostów i dróg samorządowych Ministerstwo przewiduje udzielenie dotacji samorządom (na Ziemiach Zachodnich) w wysokości 525 mil. zł.

Znaczenie dróg kołowych, w porównaniu ze stosunkami przedwojennymi, znacznie wzrosło z uwagi na rozwój motoryzacji. Obecnie posiadamy w kraju trzy razy więcej samochodów ciężarowych, niż przed wojną.

Wydatki na drogi wodne zostały zapreliminowane wyżej o 59 proc. w porównaniu z rokiem 1948. Na utrzymanie i zagospodarowanie rzek żeglownych przewidziana jest ponadto w Planie Inwestycyjnym kwota 1.408 mil zł. Główny wysiłek skoncentrowany zostanie w 1949 roku na robotach na Wiśle i jej dopływach żeglownych oraz na Odrze. Na wydatki, związane z remontem i utrzymaniem taboru rzecznego preliminuje się 225.514.000 zł, poza tym w Planie Inwestycyjnym przewiduje się sumę 800 mil. zł.

Referent omówił następnie preliminarz budżetowy państwowych przedsiębiorstw, podległych Ministerstwu Komunikacji.

Z ogólnej ilości planowanych na 1949 r. przewozów osobowych, przypada na PKP 87,9 proc. a przewozów towarowych — 94,4 proc. W zakresie przewozów PKP przekroczyły poważnie poziom przedwojenny.

Następnie mówca stwierdza, iż wpływy i rozchody PKP są zrównoważone i zamykają się po obu stronach kwotą ok. 116 miliardów zł.

Na pytania członków Komisji, odpowiedzi udzielili: min. Rabanowski, wicemin. Ceglecki oraz przedstawiciele MK Młodecki, Walter, Gajkowicz, Kuźmin, Lorenz i Piecuch.

Po wyjaśnieniach przedstawicieli Min Komunikacji rozpoczęła się dyskusja, w której zabrali głos posłowie: Langer (SL), Kluszyńska (PZPR), Rapaczyński (PZPR), Kosydarski (SL), Dzendzel (SL), Zagórski (SD), Gessing (PSL) i Górny (PZPR).

Mówcy podkreślili z uznaniem wielki dorobek pracy Min. Komunikacji, zwłaszcza na odcinku PKP oraz poruszyli szereg zagadnień m. in. z dziedziny turystyki, usprawnienia komunikacji i polityki taryfowej.

RADIO—TELEFON TELEGRAF

● Jak donosi prasa, przez stan Nowa Południowa Walia (Australia) przechodzi fala strajków w związku ze znaczną podwyżką cen artykułów pierwszej potrzeby.

● W największym kinie Tel Avivu „Migdalor" odbyła się premiera filmu polskiego „Ulica Graniczna".

● W Amsterdamie zakończyły się 2-dniowe obrady holenderskiej partii komunistycznej, na których rozpatrzono sprawę wzmożenia walki przeciwko imperialistycznej polityce rządu Greesa w Indonezji, przeciwko akcji podżegaczy wojennych oraz omówiono środki, zmierzające do uaktywnienia ruchu związkowego.

Kronika polityczna

Min. spraw zagranicznych Modzelewski przyjął w dniu 16 bm. ambasadora ZSRR w Warszawie Wiktora Z. Lebiedieva.

Paryski Kongres w obronie pokoju

Z całego świata napływają zgłoszenia udziału w Światowym Kongresie Zwolenników Pokoju. Ludzie różnych ras i narodowości: wybitni uczeni, artyści, pisarze, robotnicy, chłopi — wszystkie grupy społeczne, łączą się w jednym wspólnym pragnieniu **obrony pokoju** przed zbrodniczymi knowaniami imperializmu.

Głosy milionów ludzi — bez względu na szerokość geograficzną, pod którą żyją — przepojone są jedną troską, brzmi w nich jedna wspólna nuta: **pokój i bezpieczeństwo w świecie nie może być uzależnione od kaprysu garstki kapitalistycznych podżegaczy wojennych. O losach świata musi decydować ludzkość!**

Długo trzeba byłoby wyliczać te kraje i te związki, które potępiając w jak najbardziej stanowczej formie czynniki usiłujące sprowokować nową zawieruchę wojenną, zgłaszają swój udział w akcji na rzecz pokoju.

Lud pracujący całego świata wie doskonale, w czyim interesie leży sprowokowanie burzy wojennej, **kto z krwi przelanej czerpać będzie korzyści, a kto życiem będzie musiał płacić**, by grono rekinów kapitalistycznych mogło napełniać pancerne kasy swoich banków.

GDY spojrzymy na którykolwiek z krajów — czy to będzie Francja, Włochy, Anglia, USA, Niemcy, czy też Kuba, Brazylia Chile, Vietnam, lub Pakistan — wszędzie tam żyją **ludzie tacy sami jak my**, ludzie pracy, mający swoje codzienne kłopoty i radości, ludzie, z którymi łączy nas mocno **wspólne całemu człowieczeństwu uczucie**: pragnienie pokoju, pewności jutra, pragnienie spokojnej pracy. I ta wspólna dążność, kiedy połączy się w jeden mocny nurt woli milionów ludzi — **musi wstrząsnąć światem** tak potężnie, by runął, jak mury Jerycha, zaskorupiały klan kapitalistycznych awanturników politycznych, którym śni się nowy przelew krwi i chęć praktycznego zastosowania masowych środków niszczenia.

MY, chłopi polscy, dotkliwie poznaliśmy, co kryje w sobie krótkie słowo: wojna. Nas i inne narody słowiańskie, które były głównym przedmiotem ataków wojennych — nie sposób posądzić o jakiekolwiek agresywne cele.

Warto przypomnieć, co pozostawiła po sobie na terenie Polski miniona zawierucha wojenna:

Ubytek 82 proc. trzody, 66 proc. krów, 56 proc. koni, 48 proc. ziemi ornej zamieniło się w odłogi. W zakresie przemysłu — straty nie mniej ciężkie: 65 proc. fabryk uległo takiemu, lub innemu, lecz zawsze znacznemu zniszczeniu. Dodajmy do tego 295.000 nieruchomości miejskich i 466.000 zagród wiejskich w gruzach, czy 53 proc. wysadzonych w powietrze mostów stalowych, lub 48 proc. mostów betonowych, to zgrubsza możemy osądzić, jak wielkich strat doznaliśmy na skutek pożogi wojennej.

Wojna, dla nas, Polaków— to nie tylko utrata dorobku kilku lat pracy nad odbudową kraju. Wojna — to bezmiar zniszczenia, które wyrównać można tylko olbrzymim wysiłkiem i po długim okresie systematycznej gospodarki planowej, która prowadzi do podniesienia stopy życiowej mas pracujących.

TAK samo myślą i czują miliony ludzi w całym świecie. **I to nas łączy i zbliża. Wyrównuje różnice, zaciera odległości, buduje potężny bastion pokoju, o który muszą rozbić się wszelkie ataki terroryzujących świat podżegaczy wojennych.**

W tym wspólnym i jednomyślnym akcie jest coś wielkiego, coś, co napełnia duszę uczuciem pewności i wiary w niezwalczalność sił pragnących pokoju.

Jednak wiara sama nie jest jedynym czynnikiem, na którym pragniemy bezpiecznie budować przyszłość i spokojne jutro. Obok niej czynnikiem wielkiej wagi jest **nasza praca**. Pozornie nie wiele znaczący i szary wysiłek codziennej pracy, daje w efekcie nową, wielką broń, jakże skuteczniejszą od amerykańskich armat, czy samolotów: **daje nam potężniejącą z każdym dniem gospodarkę narodową, uczucie stabilizacji, dobrobytu i siły.**

Dwa wspomniane elementy: **słuszność i siła**, muszą zapewnić obozowi pokoju pełne zwycięstwo nad prącym ku wojnie światem kapitalistycznym.

LUDZIE pracy na całym świecie podnoszą głowy do góry, prostują dumnie karki, które pragnie zgiąć ku ziemi przemoc kapitalizmu. Fale protestów i strajków w krajach Europy Zachodniej i w Stanach Zjednoczonych — to dowód, że **pozycja podżegaczy wojennych staje się coraz bardziej chwiejna.**

Garstka panów Rockefellerów, Fordów i innych kapitalistów nie wyruszy w pole do walki, nie wystawi swojego życia na takie ryzyko. By prowadzić wojnę, potrzebna jest armia ludzi — „mięso armatnie". A z tym jest gorzej i będzie jeszcze gorzej z dnia na dzień. **Coraz powszechniejszą bowiem staje się świadomość, że CZŁOWIEK PRACY ANGLII CZY AMERYKI, NIE MA ŻADNEGO CELU W TYM, BY ZABIJAĆ TAKIEGO SAMEGO JAK ON CZŁOWIEKA PRACY Z POLSKI, ZSRR LUB CZECHOSŁOWACJI.**

Poza tym szerokie masy ludowe w państwach kapitalistycznych wiedzą doskonale, że rządy tych krajów pragną wyzyskać je jako narzędzie skierowane przeciwko ideałowi ustroju społecznego, przeciwko Związkowi Radzieckiemu. Oszczercza propaganda usiłuje przekonać człowieka pracy na Zachodzie, że to nie Wall Street dąży do wojny. **Lecz samo życie zadaje temu kłam** i demaskuje prowokacyjne kłamstwa istotnych agresorów.

Lud pracujący wie doskonale, po czyjej stronie leży prawda, wie dobrze, że **tylko mocne, pokojowe stanowisko Związku Radzieckiego i krajów demokracji ludowej może uchronić świat od nieszczęść i rozlewu krwi.**

DO Paryża, siedziby Międzynarodowego Komitetu Łączności Intelektualistów, który zamierza zwołać światowy kongres w obronie pokoju, napływają bez końca zgłoszenia ze wszystkich zakątków kuli ziemskiej. Miliony ludzi wyrażają w ten sposób swój pogląd na sprawę pokoju i wojny.

I to jest fakt, z którego wypływa niezaprzeczalna prawda: **POKÓJ ZWYCIĘŻY!**

ESWU

Sejmowa Komisja Planu Gospodarczego
stwierdza postępy w gospodarce samorządowej

15 bm. obradowała Sejmowa Komisja Planu Gospodarczego, która wysłuchała referatu pos. Kotera (PSL) na temat gospodarki samorządowej w planie na r. 1949. W obradach wziął udział szef Kancelarii Rady Państwa min. Mijal.

Sprawozdawca stwierdził na wstępie, że narodowy plan gospodarczy na rok 1949 wysuwa, jako jeden z naczelnych postulatów, usprawnienie i rozszerzenie gospodarki związków samorządu terytorialnego w celu lepszego zaspokajania potrzeb gospodarczych i społecznych mas pracujących.

Praca samorządu terytorialnego została obecnie ujęta w ramy gospodarki planowej. Ogólna suma budżetów zwyczajnych związków samorządu terytorialnego wszystkich stopni, a więc gmin wiejskich, miast wydzielonych i niewydzielonych, powiatowych i wojewódzkich związków samorządowych oraz m. st. Warszawy i miasta Łodzi wynosi na rok 1949 61 miliardów zł. Budżety nadzwyczajne, obejmujące wydatki na inwestycje komunalne, zamykają się sumą 22.765 mil. zł.

Sprawozdawca charakteryzuje następnie rozkład wydatków w ramach budżetu związków samorządu terytorialnego. Na oświatę i kulturę, zdrowie oraz opiekę społeczną przeznacza się w roku 1949 44 proc. ogólnej sumy budżetów, na gospodarkę 37 proc., na administrację tylko 19 proc., podczas gdy koszty utrzymania administracji pochłoniały w roku 1945 — 38 proc. ogólnych sum budżetowych.

Omawiając poszczególne dziedziny gospodarki samorządowej, referent podkreśla duży rozwój inwestycji drogowych i innych inwestycji dobra publicznego. Rozwój ten, popierany wysokimi wkładami pracy szarwarkowej i daninami dobrowolnymi, świadczy o wysokim podnoszeniu się kultury wsi.

W ramach tej dziedziny gospodarki budżetowej narodowy plan gospodarczy na rok 1949 wysuwa m. in. zadanie — odbudowania lub przebudowania 800 km dróg bitych.

Drugą poważną pozycją gospodarki samorządowej stanowią wydatki na oświatę. W roku 1949 preliminuje się na ten cel 9 miliardów zł, a więc prawie o 70 proc. więcej, niż w r. ub. Ponadto w budżetach nadzwyczajnych preliminuje się na cele oświaty 4,8 miliarda zł.

Wydatki na zdrowie wzrastają w budżecie na rok 1949 o 60 proc. w porównaniu z r. ub. Samorządy utrzymują w roku 1949 390 szpitali z 54 tysiącami miejsc.

Ważną pozycją charakteru socjalnego stanowią wydatki na popieranie rolnictwa. W posiadaniu związku samorządu terytorialnego pozostaje 300 jednostek gospodarczych o powierzchni 36.302 ha. Sprawozdawca kwestionuje celowość pozostawiania majątków rolnych samorządom. Wydatki w tym dziale wzrosły z 1.125.000.000 zł. w roku 1948 do 2.139.000.000 zł w roku 1949. Działalność samorządu w tej dziedzinie winna się skoncentrować na popieraniu oświaty rolnej, produkcji zwierzęcej i popieraniu melioracji rolnych.

Następnie referent porusza sprawę planu produkcji przemysłu samorządowego. Własnością związków samorządu terytorialnego są 233 zakłady przemysłowe, w tym cegielnie, betoniarnie, stolarnie, tartaki, młyny itp. Mówca wypowiada się za specjalnym poparciem i rozbudową tych zakładów przemysłowych, które związane są z budownictwem mieszkaniowym.

Reasumując charakterystykę gospodarki komunalnej, referent podkreśla wysiłek Kancelarii Rady Państwa, włożony w uporządkowanie tej gospodarki i jej właściwe ustawienie w ramach gospodarki planowej. Przed samorządem, w szczególności przed samorządem miejskim — mówił na zakończenie referent — stawać będą coraz nowe i coraz szersze zadania w dziedzinie zaopatrzenia wzrastających potrzeb mas robotniczych. Stąd szeroko zakrojona akcja budownictwa mieszkaniowego, urządzenia ulic, placów, usprawnienia przedsiębiorstw użyteczności publicznej w miastach, sprawa budowy i odbudowy dróg, melioracji łąk i pastwisk, masowa akcja szerzenia czytelnictwa i zakładania bibliotek, świetlic itp. na wsi. To podstawowe zadania samorządu na rok 1949.

Co mówią polscy ludzie nauki
o Światowym Kongresie Pokoju

WYPOWIEDŹ PROF. DRA CHAŁASIŃSKIEGO

Dr J. Chałasiński, profesor Uniwersytetu Łódzkiego i dyrektor Instytutu Socjologicznego, autor licznych prac z dziedziny socjologii, członek delegacji polskiej na Światowy Kongres Intelektualistów we Wrocławiu. Przed wojną wydał pracę na temat warunków życia warstw chłopskich, opartą na materiałach ankietowych.

„Jakkolwiek niebezpieczeństwo wojny zawiera się w sprzecznościach i konfliktach kapitalistycznej cywilizacji, to jednak nawet w ramach tej cywilizacji **wojna nie jest już obecnie nieuchronną koniecznością.**

Dwa podstawowe czynniki stwarzają realne podstawy dla akcji w obronie pokoju. Pierwszym jest fakt, że akcja przeciwwojenna w różnych krajach zyskuje ogromnie na sile przez to, że znajduje oparcie w ZSRR i w krajach demokracji ludowej. Drugim czynnikiem jest fakt, że nawet w krajach kapitalistycznych, historyczny proces demokratyzacji, postąpił już tak daleko, **że dla wojny potrzeba moralnej aprobaty narodu.**

Wiadomo, jak istotną rolę odgrywa w nowoczesnych wojnach propaganda, mająca przekonać naród o potrzebie i celach wojny. Propaganda ta ma na celu zdobycie moralnej aprobaty narodów dla wojny. Bez aprobaty tej, wojny prowadzić nie można.

Światowa akcja obrony pokoju może się temu skutecznie przeciwstawić. Z tego punktu widzenia znaczenie Kongresu Obrony Pokoju, mającego się odbyć w Paryżu, jest olbrzymie.

Podzielam w tej sprawie stanowisko Międzynarodowego Komitetu Łączności Intelektualnej".

***

WYPOWIEDŹ PROF. DRA JANA DEMBOWSKIEGO

Jan Dembowski — profesor Uniwersytetu Łódzkiego, położył szczególne zasługi na polu popularyzacji nauki. Członek delegacji polskiej na Światowy Kongres Intelektualistów we Wrocławiu.

„Jest obowiązkiem moralnym każdego intelektualisty przyłączyć się do wspólnej akcji na rzecz powszechnego pokoju.

Z rozmów, przeprowadzonych z intelektualistami wielu krajów, na Zgromadzeniu Światowej Federacji Pracowników Naukowych w Pradze, mogłem nabrać przeświadczenia, że wystąpienie intelektualistów ma ogromne i realne znaczenie dla pokoju świata.

W naszej epoce nie można prowadzić wojny bez udziału w niej ludzi nauki, nie pozwalają bowiem na to elementarne względy natury technicznej. Stworzenie zwartej opinii publicznej przełamie wiele oporów i pomoże wahającym się zająć stanowisko, jedynie godne człowieka nauki.

Akcja intelektualistów wszystkich krajów narasta jak lawina. Kongres Paryski zapowiada się jako żywiołowa manifestacja na rzecz pokoju, której odgłosy dotrą wszędzie. Przyczyni się on ogromnie do wzajemnego poznania i zbliżenia ludzi nauki na polu obrony kultury ludzkiej.

Przyjemnie jest mieć świadomość że Polska pierwsza wstąpiła na tę drogę i że jej inicjatywa znalazła tak piękne echa.

Dlatego też o ile to tylko będzie możliwe, zamierzam wziąć czynny udział w Kongresie Paryskim".

***

WYPOWIEDŹ WANDY JAKUBOWSKIEJ

Wanda Jakubowska, reżyser filmowy, realizator filmu „Ostatni etap", który zdobył rozgłos światowy i otrzymał najwyższe odznaczenie na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Mariańskich Lazniach oraz na festiwalu robotniczym w Gottwaldowie (Żninie).

„Plany wojenne imperialistów są zbrodnicze i szalone. Imperialiści pchają ludzkość, a w szczególności własne narody, do niedającej się dziś opisać katastrofy. Pokój i pokojowa współpraca jest konieczna wszystkim narodom dla ich życia i rozwoju.

Świat postępu ma dosyć siły, żeby pokrzyżować plany imperialistów i uniemożliwić wojnę, musi to jednak robić odważnie i nie szczędzić sił.

Kongres Paryski będzie miał niewątpliwie bardzo wielkie znaczenie w akcji obrony pokoju.

Serce, rozum i wola ludzkości powinny na tym Kongresie wypowiedzieć wojnę wojnie. Dlatego też zgłoszę swój akces do pracy Kongresu Paryskiego".

Normy rocznego uboju na własny użytek

dla rodzin chłopskich i robotniczych

w powiecie poznańskim

Powiatowa Rada Narodowa w Poznaniu powzięła uchwałę obowiązującą od 1 kwietnia br., a normującą ubój zwierząt dla potrzeb własnych. Na mocy tej uchwały każda sztuka bydła i trzody chlewnej płci żeńskiej może być przeznaczona do tuczenia i uboju tylko wówczas, gdy zostanie zwolniona spod ochrony przez powiatowego lekarza wet. i instruktora poradni zwierzęcej ref. roln w starostwie. Zwolnienie spod ochrony można uzyskać podczas spędów (dni wybrakowań) w gminnych spółdzielniach „Samopomoc Chłopska". W ośrodkach robotniczych Żabikowo, Swarzędz i Czerwoniak, będzie obowiązywać specjalne zarządzenie, by umożliwić wybrakowanie trzody chlewnej dla robotników, którzy sami tuczą świnie dla własnego użytku.

Prawo uboju bydła (cieląt) i trzody chlewnej dla własnego użytku mają ci, którzy sami hodują bydło lub trzodę chlewną i ci, którzy zakupili zwierzęta jako „chudźce" (w młodocianym wieku) i sami je tuczyli. Dopuszczalna norma roczna uboju na własny użytek wynosi: dla rodziny rolnika — 400 kg, dla rodziny robotniczej — 200 kg (trzoda chlewna). Norma uboju cieląt (byczki lub cielęta płci żeńskiej wybrakowane) — 1 do 2 na rodzinę rocznie.

Każdy, kto ma zamiar tuczyć trzodę na własny użytek, musi dokonać następujących formalności:

sztukę przeznaczoną do tuczenia zgłosić w grodzkim komitecie rolniczym i u sołtysa w celu uzyskania pisemnego zezwolenia na tuczenie danej sztuki dla własnego użytku;

o ile sztuka jest płci żeńskiej, to w określonym dniu spędu uzyskać zwolnienie spod ochrony;

po utuczeniu zgłosić sztukę w urzędzie gminnym w dniu uboju i przedstawić wymienione dwa zaświadczenia.

Niedozwolone jest odkupywanie sztuk wytuczonych przez osoby prywatne i zgłaszanie ich do uboju na własny użytek. Każda wytuczona sztuka (o ile nie była uprzednio zakontraktowana), która nie była zgłoszona na podanych warunkach, winna być przez właściciela sprzedana do gminnej spółdzielni „SCh" i nie może być ubita do własnego użytku ani przez tego, kto ją tuczył, ani przez inne osoby.

Uchwała nie dotyczy przepisów kontraktowania trzody chlewnej w GSSCh w ramach akcji „H" oraz w niczym nie krępuje prawa sprzedaży tuczników do GSSCh. Mimo, że te przepisy wydają się nieco rygorystyczne, są jednak konieczne dla usprawnienia ogólnej gospodarki mięsnej. (J Sz.)

Spółdzielnie „SCh" powiatu szamotulskiego

współzawodniczą w skupie żywca

(B) W powiecie szamotulskim jest 10 punktów skupu żywca: Szamotuły, Kaźmierz, Grzebienisko, Duszniki, Pniewy, Nojewo, Ćmachowo, Wronki, Obrzycko i Ostroróg. Spędy odbywają się w poniedziałki w północnej części powiatu, a w czwartki — w południowej.

W związku z akcją „H" powstały przy wszystkich 10 spółdzielniach „SCh" referaty skupu. Zaangażowano do nich personel w porozumieniu z partiami i z czynnikiem społecznym. Szczególny nacisk położono na pochodzenie społeczne kandydatów.

Każda spółdzielnia posiada co najmniej 1 referenta i 1 klasyfikatora, którzy w dniach wolnych od spędów pracują w terenie, propagując skup i udzielając zaliczek.

Spółdzielnie SCh w pow. szamotulskim otrzymały na skup po 150—750 tys. zł. Dotychczasowe wyniki są bardzo dobre. Podaż na spędach wzrosła od 1 lutego o 350 proc. i wzrasta nadal. Rolnicy wykazują duże zainteresowanie stroną techniczną zakupu.

Spółdzielnie rozpoczęły współzawodnictwo w skupie. Przoduje gminna spółdzielnia SCh w Sędzinach (Grzebienisko).

Patronat nad współzawodnictwem objął Powiatowy Związek Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska".

Sprawy gospodarcze tematem obrad

aktywu SL w Strzelcach-Krajeńskich

(st) Głównym przedmiotem obrad na ostatniej odprawie powiatowego aktywu SL w Strzelcach Krajeńskich były sprawy gospodarcze. Wyczerpujący referat o wiosennych pracach rolnych wygłosił inż. Stuczyński.

— Praktyka wykazała — stwierdził on — że dobre plony zależą od następujących czynników: należytego doboru nasienia, odpowiednich zabiegów pielęgnacyjnych podczas wegetacji oraz sprawnego zebrania plonów.

Z kolei pełnomocnik podatku gruntowego Mazurkiewicz wyjaśnił zebranym, jakie ulgi podatkowe i premie zastosuje rząd dla rolników trudniących się hodowlą świń i bydła.

W ożywionej dyskusji głos zabierali aktywiści Sadkowski, Kurowski, Gruszczyński, Sznajder i inni, poruszając takie zagadnienia, jak: brak dostatecznej ilości nawozów sztucznych w poszczególnych spółdzielniach, brak punktu spędu żywca w Trzebiczu, niedostateczna ilość prosiąt i karmy, niesprawiedliwe taksowanie przychówku przeznaczonego na sprzedaż w Zwierzynniu itp.

Wielkopolska eksportuje

jaja i drób do Czechosłowacji

(g) Obrót towarowy między Polską a Czechosłowacją wzrasta stale. Jest to dowodem solidarności obu narodów oraz pogłębiającej się przyjaźni. 5 stycznia br. podpisano umowę o współzawodnictwie między spółdzielczością Republiki Czechosłowackiej a spółdzielczością Polski.

Ciekawy jest udział Wielkopolski w tych obrotach. Centrala Spółdzielni Mleczarsko-Jajczarskich Okręgu Poznańskiego wyeksportowała w ub. roku do Czechosłowacji 12 wagonów świeżych jaj czyli około 1.640.880 sztuk. W styczniu i lutym br. 144.000 sztuk tzw. „wapniaków". Z drobiu wywieziono w ub. roku 49.639 kg gęsi i podrobów, a w styczniu br. 22.767 kg gęsi.

Obecnie toczą się pertraktacje w sprawie wywozu kazeiny.

CSMJ Okr. Poznańskiego gościł niedawno prezesa podobnej centrali w Czechosłowacji, p. Kuczerę.

—:□:—

Prostujemy omyłkę

W nrze 69 (234) str. 4 w artykule „Obywatel K. posiada 5 traktorów" zdanie czwarte powinno mieć następujące brzmienie:

„Maszyny rolnicze pochodzenia poniemieckiego, które nie są w indywidualnym gospodarstwie chłopskim należycie wykorzystane, nie mogą być według przepisów prawnych przedmiotem nadania"

Ogólnokrajowa narada przedstawicieli

Państwowych Gospodarstw Rolnych

(g) 15 bm. rozpoczęła się w Poznaniu Ogólnokrajowa Narada Produkcyjna Państw. Gospodarstw Rolnych (dawniejsze PNZ, PZHR i PZChK), w której wezmą udział dyrektorzy zarządów okręgowych PGR i ich zastępcy do spraw technicznych, socjalnych i finansowo - administracyjnych, komisarze oszczędnościowi, inspektorzy mechanizacji i wybitni przodownicy pracy, zatrudnieni bezpośrednio w majątkach PGR, wreszcie administratorzy, rządcowie księgowi i kalkulatorzy.

Przedmiotem obrad będzie produkcja rolna i zwierzęca w szczególności siewy wiosenne, uprawa roślin przemysłowych, warzywnictwo, sadownictwo, plantacja traw wieloletnich, łąkarstwo i hodowla żywego inwentarza.

Czego uczyły się kobiety

na kursie kroju i szycia w Rawiczu

(sz) Sekcja Kobiet przy Zarządzie Powiatowym SL w Rawiczu prowadziła od 7 do 27 lutego br. kurs kroju i szycia, w którym brało udział 17 kobiet. Na zakończenie kursu zorganizowano efektowną wystawę wykonanych prac. Organizatorki wyzyskały czas kursu nie tylko na zaznajomienie uczestniczek z techniką krawiecczyzny. W licznych pogadankach przedyskutowano szereg zagadnień społeczno-politycznych, poruszając m. in. takie problemy, jak: co to jest klasa robotnicza, miasto i wieś, kobieta wczoraj i dziś, Polska w sojuszu z państwami słowiańskimi, ochrona kobiety pracującej i walka o pokój i sprawiedliwość.

Kurs spełnił podwójną rolę. Różnorodna tematyka pogadanek i dyskusji zapoznała uczestniczki z aktualnymi zagadnieniami, które każda kobieta powinna znać.

Wystawa prac cieszyła się wielkim powodzeniem. Wśród zwiedzających było wielu mężczyzn, a zwłaszcza chłopów, którzy z wielkim zainteresowaniem oglądali dzieło swoich żon i córek.

W uroczystości wzięli udział przedstawiciele PZPR, ZSCh, Ligi Kobiet oraz Zarządu Powiatowego SL. Sekcję Kobiet przy Zarz. Woj. SL reprezentowała Duczmalówna.

Organizatorkom kursu Borowskiej oraz Bardanowej, które prowadziły kurs bezinteresownie, należy się szczere podziękowanie.

O podniesienie bezpieczeństwa

i higieny pracy w rolnictwie

(sz) W Żydowie pow. Obornicki odbyło się posiedzenie Komisji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Rolnictwie. Komisja obradowała nad poprawieniem warunków pracy robotników i pracowników rolnych na całym obszarze Polski.

Ze sprawozdania wynika, że w 1948 r. PNZ zorganizowały 170 kół oraz 670 sekcji bezpieczeństwa i higieny pracy w majątkach rolnych.

Zwrócono również uwagę na dużą ilość wypadków przy pracy w rolnictwie drobnym i średnim. Dla tego postanowiono wciągnąć ZSCh do aktywniejszego udziału w walce z wypadkami przy pracy.

Komisja uchwaliła przeszkolić odpowiednią ilość ratowników dla udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku przy pracy.

Co warto zobaczyć

w Poznaniu?

TEATRY

TEATR WIELKI — Goplana, godz. 19.00.

PAŃSTWOWY TEATR POLSKI — „Major Barbara", godz. 19.00.

TEATR NOWY — „Ożenek", godz. 19.00

TEATR KOMEDIA MUZYCZNA — „Jadzia wdowa", godz. 20.00

TEATR AKTORA I LALKI — „Dzieci pana majstra", godz. 19.00.

KINA

APOLLO — „Skarb" godz. 16.00, 18.00, 20.00 w niedzielę od godz. 14.00

BAŁTYK — „Trzeci Szturm" godz. 15.30, 18.00, 20.30, w niedzielę od godz. 13.00.

MUZA — „Gasnący Płomień" godz. 13.00, 15.30, 18.00, 20.30, w niedzielę od godz. 10.30.

RIALTO — „Siostra Lokaja" godz. 14.00, 16.00, 18.00 i 20.00, w niedzielę od godz. 12.00.

WARTA — „Przeczucie", godz. 14.00, 16.00, 18.00 i 20.00, w niedzielę od godz. 14.00.

WARTA — „Program Aktualności" nr 8 godz. 10.00, 11.00, 12.00, 13.00.

Wieś Bolewice otrzymała 600 tys. zł. kredytu

(K) Bolewice w powiecie nowotomyskim wytypowano na wieś samopomocową. Na ostatnim posiedzeniu Gminnej Komisji Wsi Samopomocowych omawiano przydział kredytów na odbudowę wsi.

Z kredytów inwestycyjnych otrzymały Bolewice 600 tys. złotych. Na posiedzeniu komisji wytypowano tych rolników, którzy dają gwarancję, że wyzyskają przydzielony kredyt całkowicie na rozpoczętą budowę. Są to: Agnieszka Basińska, Wincenty Paweł, Stanisław Gmerch i Jan Wyzwał.

Sojusz robotniczo-chłopski

Nad trzema ośrodkami maszynowymi — w Buku, Opalenicy i Kuślinie objęły opiekę patronaty robotnicze.

Pracownicy cukrowni opalenickiej wyremontowali dla ośrodka maszynowego w Opalenicy 4 siewniki i jeden traktor. Wykonali oni tę pracę w godzinach wolnych od zajęć i bezpłatnie.

Oto przykład umocnienia sojuszu chłopsko - robotniczego. Bez szumnych słów. W praktyce. (k)

Nad Wartą

(W.Ch.) We wszystkich poznańskich zakładach pracy i instytucjach odbywają się obecnie masowe zebrania, na których robotnicy i inteligencja pracująca protestują przeciwko polityce anglosaskiej, zmierzającej do wywołania nowej wojny a solidaryzują się z pokojowym stanowiskiem Związku Radzieckiego.

**

(B) Wpływy zaliczek na podatek gruntowy osiągnęły w pow. szamotulskim w dniu 1 bm. 66,3 proc. należnej sumy. We wpłatach przoduje jak zwykle, gmina Wronki. Słabo wpłacają: gmina i miasto Pniewy oraz Ostroróg. Duże zaległości wykazują PNZ-ty.

**

(Ko) W tych dniach zorganizowano w Chodzieży Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, które postanowiło roztoczyć opiekę nad pierwszym w Wielkopolsce, a drugim w kraju Domem Dziecka Chłopskiego w Karczewniku pod Chodzieżą.

**

(c) W Rogoźnie odbył się 6-miesięczny kurs krawiecki, który ukończyło 43 osoby. Obecnie trwają praktyczne egzaminy mistrzowskie. Organizuje się nowy kurs, który pomnoży kadry tak bardzo potrzebnych sił fachowych.

**

(c) Państwowe Liceum Rolnicze w Chodzieży zajęło dawne budynki po sanatorium. Młodzież ZMP przy Liceum własnym wysiłkiem odrestaurowała sale wykładowe, stwarzając warunki do nauki. Obecnie młodzież licealna rozpoczyna w ramach współzawodnictwa budowę własnego boiska sportowego.

**

(c) Realizuje się uchwałę WRN w Poznaniu, wprowadzającą na obszarze całego województwa poznańskiego przymus ubezpieczenia plonów od gradobicia.

Redakcja i Administracja: Poznań, ul. Dąbrowskiego 77. tel. Red. 90-40, nocny 45-09. Adm. 93-94.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA
120 zł. Wpłacać na Konto P. K. O. Oddz. Poznań Nr V-5626 lub Bank Gosp. Spółdzielczego Oddział Poznań Nr 690

WYDAWCA: Nacz. Kom. Wyk. Stronnictwa Ludowego. Odpowiada za pismo Kolegium Red[illegible]e. Drukarnia Spółdz. Wyd. Wydawnictwo Ludowe" Warszawa Skolimowska 5

B-72490

PORADY PRAWNE

„N. Kościół — Repatriant". Zapytujecie w jaki sposób możecie otrzymać rozwód. Ślub braliście w roku 1938. W roku 1939 zostaliście zabrani do niewoli i po różnych kolejach losu do kraju wróciliście dopiero w roku 1947. Żona Wasza powrócić do Was nie chce, ma z innym 3-letnie dziecko. Nowe prawo małżeńskie, obowiązujące od dnia 1 stycznia 1946 roku stoi na gruncie obrony trwałości związku małżeńskiego i rozwody dopuszcza tylko w wyjątkowych wypadkach, szczególnie w tych wypadkach, gdy wspólnota rodziny rozbija się i nastąpił rozkład pożycia małżeńskiego. W Waszej sprawie przyczyną dla której możecie żądać rozwodu, jest cudzołóstwo, jakiego dopuściła się Wasza żona. O rozwodzie orzekać będzie sąd okręgowy właściwy z uwagi na miejsce zamieszkania strony pozwanej. Sąd udziela rozwodu tylko wówczas, gdy dojdzie do przekonania, że nastąpiło trwałe rozbicie pożycia małżeńskiego, a dobro dzieci, pochodzących z tego małżeństwa, nie stoi na przeszkodzie rozwodowi. Prawo małżeńskie nie wylicza wszystkich powodów, dla których można orzec o rozwodzie, a jedynie przykładowo wymienia najbardziej pospolite przyczyny jak np.: cudzołóstwo, opuszczenie współmałżonka, życie hulaszcze, nabawienie się choroby wenerycznej niebezpiecznej dla współmałżonka itp. Ostateczna decyzja, czy rozwód ma nastąpić czy nie, należy do sądu. W postępowaniu nie obowiązuje przymus adwokacki, to znaczy możecie sami napisać pozew i sami popierać go przed sądem na rozprawach. W pozwie należy opisać stan faktyczny i na jego poparcie powołać dowody ze świadków lub posiadanych dokumentów.

Ob. Kajka Józef grom. Żabieniec. Wy i Wasi sąsiedzi otrzymaliście ziemię z reformy. Obecnie sąsiad Wasz, posiadacz około 50 ha zabrał Wam po 6 metrów przy swojej miedzy, tłumacząc, że ten pas kupił swojego czasu na drogę od byłego właściciela - dziedzica. Jeżeli twierdzi, że kupił ten pas, powinien mieć na to akt notarialny. Tymczasem powinniście wystąpić do sądu obywatelskiego, a jeżeli w Waszej gminie nie został jeszcze utworzony sąd obywatelski, to do sądu grodzkiego z pozwem o przywrócenie Wam utraconego posiadania przygranicznych pasów ziemi.

„Apolinary". Art. 62 prawa o aktach stanu cywilnego przewiduje, że osoba ojca dziecka pozamałżeńskiego będzie wymieniona w akcie jedynie na skutek jego oświadczenia. Natomiast art. 5 prawa rodzinnego zastrzega, że dziecko, które urodziło się w czasie trwania małżeństwa ma za sobą domniemanie urodzenia z małżeństwa. Mąż matki może zaprzeczyć urodzeniu dziecka z małżeństwa w ciągu trzech miesięcy od uzyskania wiadomości o urodzeniu się dziecka. Zaprzeczenie takie dokonuje się w formie powództwa przeciwko dziecu i matce. Jeżeli więc w urzędzie stanu cywilnego będziecie mieli trudności z zarejestrowaniem dziecka, trzeba będzie przeprowadzić rozwód matki dziecka z jej mężem, dla zalegalizowania Waszego związku, jak i dla uprawnienia Waszego dziecka.

„M. O. Opatów". Jeżeli przyczyny dla jakich powiatowa rada narodowa wydała decyzję odmowną stały się nieaktualne, należy ponowić podanie, lub odwołać się do wojewódzkiej rady narodowej. Odnośnie sprzedaży gruntu, stanowiącego Waszą własność, nie rozumiemy, jakie macie trudności w tym względzie.

„Mrozów S. K. 22". Każdy, kto zostawił za Bugiem nieruchomość rolną, a w dniu 1 września 1939 roku gospodarował i mieszkał na niej, ma prawo domagać się przydzielenia mu gospodarstwa równej wartości w granicach Polski. Zasadniczy termin do składania wniosków odszkodowawczych minął w dniu 28 lutego 1947 roku, toteż osoby, które w tym terminie nie mogły zgłosić wniosku z powodów wydarzeń siły wyższej, jak choroba, pobyt zagranicą itp., winny zdarzenia te udowodnić i prosić o przywrócenie terminu. Osoby, które przyjechały bez dokumentów w sprawie majątku pozostawionego, winny zeznać w PUR właściwe oświadczenie o majątku pozostawionym, sprowadzając 2 świadków, którzy podpisami stwierdzą prawdziwość tego oświadczenia. Takie oświadczenie jest podstawą do wydania orzeczenia odszkodowawczego i nadania nieruchomości. Poczyńcie pozostałe formalności, a nie radzimy zrzekać się nieruchomości.

„St. F. Brzeźno". Stosownie do starego prawa spadkowego majątek pozostały po ojcu przechodzi na dzieci w częściach równych. Matka ma prawa dożywotniego użytkowania takiej części, jaką dziecko dostaje na własność. Należy przeprowadzić postępowanie spadkowe. Po jego zamknięciu przeprowadzić postępowanie działowe. Sąd po zasięgnięciu opinii biegłych zdecyduje, czy nieruchomość da się podzielić w naturze, czy też jeden spadkobierca otrzyma cały majątek z obowiązkiem spłacenia reszty spokobierców, sąd może zdecydować sprzedaż całości i podział gotówki między spadkobierców. Decyzji sądu przewidzieć nie można.

Ob. Aleksander Wnuczko. W kopercie nie znaleźliśmy listu.

Ob. Edward Śliwiński. W sprawie opisanej złóżcie zażalenie do Dyrekcji PZUW.

„Stanisław R. 106". Należy się spodziewać, że wniesione wpłaty przez Waszego wierzyciela nie będą stanowiły całkowitej spłaty należności. Pamiętać jednak należy, że wszelkie sprawy o przerachowanie i zasądzenie długów sprzed 1 września 1939 r., zgodnie z zaleceniem Ministerstwa Sprawiedliwości, zostały zawieszone do czasu ustalenia w drodze ustawodawczej sposobu przerachowywania tych pretensji. Musicie więc z dochodzeniem swoich pretensji poczekać. Przepisów czy taksy obowiązującej lekarzy nie ma. Lekarze pobierają wynagrodzenie dość różne, zależne od wiedzy swojej i doświadczenia; częstokroć wysokość sum żądanych przekracza możliwości pacjentów. W tych wypadkach można skarżyć się do właściwej Izby Lekarskiej, która jest instancją dyscyplinarną dla lekarzy.

„Spadkobierca". Powinniście złożyć wniosek o działy. Wniosek ten skierujcie do sądu grodzkiego, załączając świadectwo hipoteczne.

„N. Cz. Środa". Sprawę Waszą przedstawcie Wojewódzkiej Radzie Narodowej. Możecie również napisać z prośbą o pomoc do Wydziału Prawnego NKW SL, Bagatela nr 12.

Ob. Sędzia Zygmunt Rybicki. Sprostowanie zamieścimy. Uwagi co do wykonywania wyroków sądów obywatelskich przekażemy Ministerstwu Sprawiedliwości do wykorzystania.

„Czytelnik MNB". Powinniście wystąpić do sądu o zaległe wynagrodzenie za pracę, pozywając wszystkich spadkobierców i prosząc sąd o zasądzenie sum należnych solidarnie od wszystkich pozwanych. Zasądzenie solidarne ma ten skutek, że każdy z zasądzonych musi zapłacić całą sumę z wyroku, a potem może rozliczać się z pozostałymi dłużnikami. Możecie żądać zasądzenia sumy przeciętnie płaconej w Waszych stronach. Pamiętać należy, że wierzytelności pracowników ulegają przedawnieniu z upływem lat trzech, toteż z wniesieniem sprawy nie należy zwlekać.

„Fr. S. S.". Wniosek o zniesienie współwłasności, czyli o podział, kieruje się do sądu właściwego dla miejsca położenia nieruchomości dzielonej, dołączając do wniosku zaświadczenie hipoteczne. Po złożeniu wniosku sąd wszczyna postępowanie działowe, o czym zawiadamia wszystkich współwłaścicieli nieruchomości, wzywając ich na rozprawę, o czym zawiadamia wszystkich współwłaścicieli nieruchomości, wzywając ich na rozprawę. Jeżeli współwłaściciele zawrą ze sobą umowę w przedmiocie sposobu podziału, sąd bada ją i zwraca uwagę na to, czy umowa działowa nie narusza praw współwłaścicieli, którzy nie mają jeszcze pełnej zdolności do działań prawnych, praw osób trzecich i czy jest zgodna z przepisami prawa, — po czym sąd zatwierdza umowę działową. Jeżeli współwłaściciele nie dojdą do porozumienia co do sposobu podziału — sąd powołuje biegłych dla ustalenia sposobu podziału. Projekt podziału nieruchomości rolnych opiniują powiatowe władze ziemskie, wyrażając opinię o żywotności gospodarstw, jakie mają powstać w wyniku projektowanego podziału.

„Gruntownie". Zaginiony, od którego mieliście ostatnią wiadomość w roku 1943 może być już uznany za zmarłego. Odnośny przepis prawa mówi, że ten, kto zginął będąc w czasie wojny przymusowo wywieziony poza granice Państwa, może być uznany za zmarłego po upływie trzech lat od końca roku kalendarzowego, w którym według istniejących wiadomości jeszcze żył, nie wcześniej jednak, niż po upływie dwóch lat od końca roku kalendarzowego, w którym działania wojenne zostały zakończone. Właściwe podanie należy wnieść do sądu grodzkiego, dołączając posiadane dokumenty i zgłaszając świadków.

„Wymiar". Kodeks Karny w artykule 201 przewiduje karę więzienia do lat 3 dla tego, kto przez uchlanie się od ciążącego na nim z mocy ustawy obowiązku łożenia na utrzymanie osoby najbliższej, doprowadza tę osobę do nędzy lub do konieczności korzystania ze wsparcia. Po wyczerpaniu wszelkich sposobów dobrowolnego załatwienia sprawy, należy wnieść skargę do prokuratora.

„M. G. Wolin". Naszym zdaniem ojcu Waszemu przysługuje prawo do renty inwalidzkiej. Podanie o przyznanie renty należy złożyć do ZUS, Warszawa, Czerniakowska 231, dołączając posiadane dokumenty.

RADIO

SOBOTA, 19 MARCA

5.10 Sygnał czasu. 5.15 Wiadomości. 5.20 Koncert. 6.00 Gimn. 6.10 Dziennik. 6.30 Muz. 7.00 Wiadomości. 7.25 Muz. 8.30 „Daleko od Moskwy". 8.55 Muz. 9.15 Aud. ZNP. 9.30 Wszechnica. 12.00 Wiadomości. 12.20 Koncert solistów. 12.45 Aud. dla wsi. 15.25 Kronika. 15.30 „Limpopo" i „Telefon", bajki dla dzieci. 16.00 Dziennik. 16.15 „O młodych sportowcach czeskich", pog. dla młodzieży. 16.30 Aud. świetlicowa. 16.45 Przy sobocie po robocie. 17.45 Drugi dziennik. 18.15 Koncert. 19.00 Wieczór Mickiewiczowski. 19.30 Utwory Beniamina Brittena. 20.00 Dziennik. 20.50 „W laboratorium najstarszego uczonego radzieckiego", pog. 21.00 „Kabaret paryski", aud. sł.-muz. 22.00 Karnawał robotniczy. 23.00 Ost. wiad.

CHŁOP I PRAWO

Ulgi w podatku gruntowym w związku z akcją »H«

W Dzienniku Ustaw nr 11 pod pozycją 70 ogłoszone zostało rozporządzenie ministra administracji publicznej z dnia 24 lutego 1949 roku wydane w porozumieniu z ministrami skarbu oraz rolnictwa i reform rolnych w sprawie ulg w podatku gruntowym dla zapewnienia rozwoju gospodarki hodowlanej w rolnictwie.

W paragrafie 1 rozporządzenia podana została tabela wskazująca normy dostawy trzody chlewnej z poszczególnych gospodarstw w zależności od grupy przychodowości i położenia gospodarstwa, oraz wysokość ulgi w podatku gruntowym.

I tak gospodarstwa rolne o przychodowości do 30 kwintali żyta, które wykonają normy dostawy trzody chlewnej (od 70 do 100 kg), uzyskują 50 proc. ulgę w podatku gruntowym za rok podatkowy 1949. Gospodarstwa rolne o przychodowości od 30 do 40 kwintali żyta, uzyskują 40 proc. ulgę, od 40 do 50 kwintali — 25 proc. ulgę, od 50 do 60 kwintali — 22 proc. ulgę, od 60 do 80 kwintali — 21 proc. ulgę itd.

Do przyznawania tych ulg oraz premii powołane są władze wymiarowe podatku gruntowego.

Przy ustalaniu ulg uwzględnione będą obroty, dokonane w okresie od dnia 1 lutego 1949 roku.

Przy obliczaniu ulg w podatku gruntowym dostarczone do punktu skupu prosięta o wadze do 15 kg przyjmowane będą w wadze podwójnej.

Posiadanie w gospodarstwie rolnym uznanego knura, uprawnia do otrzymania ulgi w takiej samej wysokości, jaka przypadałaby za dostarczenie do punktu skupu tucznika wagi 100 kg.

Niezależnie od wymienionych wyżej ulg przyznawane będą premie w formie dodatkowej obniżki podatku gruntowego po 500 zł od każdej posiadanej sztuki przychówku bydła rogatego w wieku co najmniej 6 miesięcy, urodzonej w czwartym kwartale 1948 roku lub w roku 1949.

Wszelkie czynności i dokumenty dotyczące przyznawania ulg i premii, o których mowa w omawianym rozporządzeniu, wolne są od opłat administracyjnych na rzecz związków samorządu terytorialnego.

Majątkowe prawo małżeńskie

Wzajemne stosunki majątkowe małżonków reguluje małżeńskie prawo majątkowe, obowiązujące od dnia 1 października 1946 roku.

Zasadniczo, jeżeli małżonkowie nie umówią się inaczej, każde z nich zachowuje swój majątek osobisty i ten jakiego się dorobi. Tym majątkiem może rozporządzać i zarządzać bez zgody i wiedzy współmałżonka.

Dorobek obojga małżonków jaki się okaże po ustaniu małżeństwa, stanowi wspólną ich własność w równych częściach.

Małżonkowie mogą w każdej chwili ułożyć sobie swoje stosunki majątkowe w inny sposób:

I. Małżonkowie mogą zastrzec sobie w majątkowej umowie małżeńskiej całkowitą rozdzielność majątkową.

W tym wypadku zarząd, użytkowanie, oraz możność rozporządzania tym majątkiem należy do małżonka, który jest właścicielem majątku.

II. Małżonkowie mogą się umówić, że majątek należący do nich przed małżeństwem, jak i nabyty w czasie jego trwania, z wyjątkiem ich osobistego majątku, należy do nich wspólnie.

III. Małżonkowie mogą się umówić, że każdy z nich zachowuje swój majątek osobisty, a majątek dorobkowy należy wspólnie do nich obojga.

IV. O ile jedno z małżonków zostało ubezwłasnowolnione, albo jeżeli ogłoszono mu upadłość w tych przypadkach majątek obowiązuje ustrój rozdzielności majątkowej.

Sądy pracy

Sądy pracy rozstrzygają sprawy cywilne **bez względu na wartość przedmiotu sporu, które wynikają:**

a) ze stosunku pracy,
b) ze stosunku pracy chałupniczej,
c) z umów o naukę zawodu,
d) ze wspólnej pracy w tym samym zakładzie pracy,
e) z należenia do instytucji ubezpieczeń społecznych, ich instytucji zastępczych kas zapomogowych, jeżeli ustawa lub statut tej instytucji lub kasy nie przekazuje rozstrzygania tych spraw sądom szczególnym, władzom administracyjnym, lub komisjom rozjemczym.

Zaznaczyć trzeba, że przepisy obowiązujące na zasadzie „prawa o sądach pracy" z 1934 roku, oddawały pod rozstrzygnięcie sądów pracy spory, w których wartość przedmiotu sporu nie przewyższała 10.000 złotych. Granica ta została zniesiona mocą dekretu z dnia 24 września 1947 roku.

KUPON nr 69

uprawniający do otrzymania bezpłatnej porady prawnej w najbliższym numerze DZIENNIKA LUDOWEGO

IMIĘ I NAZWISKO ....

....

....

ADRES ....

....

....

HASŁO POD JAKIM NALEŻY UMIEŚCIĆ ODPOWIEDŹ:

....

....

....

UWAGA: wyciąć · dołączyć [illegible] listu

ADRESOWAĆ: Redakcja „Dziennika Ludowego" — Porady Prawne Warszawa, ul. Bagatela 12.

Elektryfikacja wsi na Pomorzu Szczecińskim

Plan elektryfikacji obejmie na Pomorzu Szczecińskim 150 wsi. Zelektryfikowane będą 22 gromady w pow. pyrzyckim, po 21 w chojnowskim i gryfińskim, 17 w myśliborskim, po 11 w nowogardzkim i choszczeńskim, 10 w kamieńskim i w innych powiatach woj. szczecińskiego.

Kredyty na ten cel wynoszą 190 mil. zł. Poza tym przeprowadzona będzie w roku bieżącym elektryfikacja około 40 majątków państwowych.

W roku ubiegłym zostało przyłączonych do sieci 136 gromad w woj. szczecińskim.

Płatność podatku gruntowego w ziemiopłodach

W Dzienniku Ustaw nr 11 z dnia 11 marca 1949 roku ogłoszone zostało **rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 roku w sprawie obowiązku uiszczenia przez niektóre kategorie gospodarstw rolnych podatku gruntowego w ziemiopłodach.**

Podatek gruntowy ustala się i pobiera zasadniczo w życie.

Gospodarstwa rolne o przeciętnej przychodowości do 80 kwintali żyta są zwolnione od obowiązku uiszczenia podatku gruntowego za rok 1949 w ziemiopłodach i uiszczają podatek gruntowy w całości w gotówce.

Gospodarstwa rolne o przeciętnej przychodowości ponad 80 kwintali żyta uiszczają drugą ratę podatku gruntowego całkowicie w ziemiopłodach.

Gospodarstwa rolne powstałe z parcelacji na podstawie dekretu z dnia 6 września 1944 roku o przeprowadzeniu reformy rolnej uiszczają tytułem podatku gruntowego w ziemiopłodach różnicę między przypadającym od nich podatkiem gruntowym w ziemiopłodach, a ilością ziemiopłodów, dostarczoną tytułem ceny za ziemię. Przepis ten stosuje się odpowiednio do gospodarstw rolnych, które na podstawie obowiązujących przepisów uiściły w ziemiopłodach publiczno-prawne należności na rzecz Skarbu Państwa, przypadające za rok 1949 oraz do tych gospodarstw rolnych na Ziemiach Odzyskanych, które uregulowały w ziemiopłodach należności z tytułu kredytowej akcji siewnej.

Główny pełnomocnik rządowy do spraw podatku gruntowego może określić:

a) równoważniki zamienne żyta w innych ziemiopłodach oraz warunki uiszczenia tymi równoważnikami podatku gruntowego,

b) kategorie podatników i warunki, pod jakimi mogą uiścić w gotówce równowartość podatku gruntowego płatnego w ziemiopłodach,

c) ulgi przyznawane podatnikom w przypadku przedterminowego uiszczenia podatku w ziemiopłodach,

d) tryb postępowania przy pobieraniu podatku gruntowego w ziemiopłodach,

e) tryb przedkładania sprawozdań z wymiaru i poboru podatku gruntowego.

Ziemiopłody uzyskane z tytułu podatku gruntowego przekazywane będą do dyspozycji ministra handlu wewnętrznego.

Rozporządzenie omawiane weszło w życie z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1949 roku.

—:□:—

Pierwszy kurs dla traktorzystek

23 bm. rozpocznie się w Tczewie pierwszy kurs dla kobiet-traktorzystek.

Udział w pierwszym w woj. gdańskim kursie wezmą 22 kobiety. Każdy z powiatów województwa wysyła do Tczewa po 2 delegatki. Kursistki otrzymają na miejscu wyżywienie i mieszkanie.

Zabawa i przejażdżka samolotem w zamian za ofiarowanie biblioteczki

(ś) Robotnicy zatrudnieni w Zakładach Przemysłu Budowlanego w Gdyni przeznaczyli w całości wpływy, z dodatkowej jednogodzinnej pracy, na zakup biblioteczki dla jednostki wojskowej.

Ostatnio odbyło się uroczyste przekazanie wybranej jednostce wojskowej biblioteczki, wyposażonej w beletrystykę i większą ilość dzieł literatury marksistowsko-leninowskiej.

Uroczystość została zakończona przejażdżką całej delegacji samolotem i wspólną zabawą.

20.156 ton nawozów sztucznych dla rolników woj. kieleckiego

Gminne spółdzielnie „Samopomocy Chłopskiej" w woj. kieleckim otrzymały w br. na zakup nawozów sztucznych w sezonie wiosennym 190 milionów zł, tj. o 85 milionów zł więcej, niż w roku ubiegłym. Wzrosły również — o 45 mil. zł kredyty udzielane rolnikom na zakup nawozów.

Na bieżący sezon wiosenny przydzielono gospodarstwom rolnym w woj. kieleckim 18.020 ton nawozów sztucznych, niezależnie od tego Pow. Związek Gmin. Spółdzielni uzyskał dodatkowo 2.136 ton. Z ilości tej dostarczono już do magazynów PZGS około 17 tys. ton; pozostała ilość będzie dostarczona w najbliższym czasie. (Marr)

Odprawa w wydziale szkoleniowym Zarządu Głównego ZAMP-u

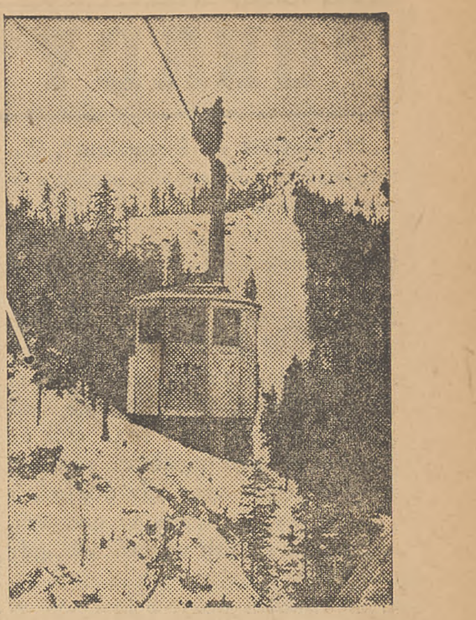
W Zarządzie Głównym Związku Akademickiej Młodzieży Polskiej odbyła się odprawa kierowników wydziałów szkoleniowych ZAMP z terenu całej Polski.

W dyskusji omówiono między innymi zagadnienie zwalczania reakcyjnego nastawienia niektórych rektorów i profesorów Wyższych Uczelni. Jako przykład może służyć postępowanie rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, który dotychczas nie dopuścił zalegalizowania się organizacji ZAMP na terenie uczelni oraz uniemożliwił zorganizowanie akademii w związku ze śmiercią Lenina.

Na zakończenie zebrani uchwalili: zwiększyć kontrolę szkolenia kół ZAMP; przeprowadzić zorganizowanie collokwium dla członków wyjeżdżających na wczasy; zorganizować stuosobowe kursy biologiczne i prawnicze; przeprowadzić propagandę popularnych wykładów profesorów uczelnianych.

Drób mrożony na rynku w Wałbrzychu

Centrala Mięsna rozprowadziła w Wałbrzychu, oprócz mięsa wieprzowego i wołowego, około 10 ton drobiu mrożonego, kategorii eksportowej.

Wagonik kolejki linowej dojeżdża z Kasprowego Wierchu do Myślenickich Turni w Tatrach.

Szkoła Drzewna w Zakopanem. 72-letni Andrzej Bednarz jest jedynym w Polsce nauczycielem lutnictwa (nauka wyrobu smyczkowych instrumentów muzycznych). Udziela on lekcji 3 uczniom po 4 godziny 3 razy w tygodniu. Deszczułki do wyrobu instrumentów muszą schnąć 7 lat. Drzewo suszone mechanicznie jest gorsze niż drzewo suszone sposobem dawnym. Spody i boki instrumentów np. skrzypiec robi się z jaworu, a wierzchy z sosny, lub świerka. Bednarz nauczył się lutnictwa za młodych lat w Ameryce.

2.300.000 sztuk narybku w rzekach województwa krakowskiego

Rozwijająca się stale akcja zarybieniowa rzek w woj. krakowskim będzie w bież. roku znacznie wzmożona. W 1948 roku wpuszczono do rzek woj. krakowskiego ogółem 2,3 mil. sztuk narybku.

W roku bież. produkcja materiału zarybieniowego niektórych gatunków ryb, a w szczególności narybku szczupaka, pstrąga potokowego i tęczowego oraz sandacza wzrośnie w porównaniu z rokiem 1948.

Podstawę do prowadzenia akcji zarybieniowej stanowi 17 ośrodków produkcyjnych (wylęgarni), 16 z nich służy do produkcji materiału zarybieniowego ryb łososiowatych dla wód górskich (łosoś— troć, pstrąg potokowy i tęczowy) oraz 1 ośrodek do produkcji materiału zarybieniowego dla wód nizinnych. Ogólna zdolność produkcyjna ośrodków dla ryb łososiowatych wynosi około 10 mil. ziarn ikry dla wylęgarni. Zdolność produkcyjna materiału zarybieniowego dla wód nizinnych — ok. 3 mil. ziarn ikry.

Ośrodki rozmieszczone są przede wszystkim na Podkarpaciu wzdłuż **Dunajca, Skawy, Soły, Raby i Rudawy.**

Srebrny krzyż zasługi za liczne potomstwo

(Jot) Na ostatnim posiedzeniu Gminnej Rady Narodowej w Kobylnicy Słupskiej wiceprzewodniczący PRN w Słupsku, prezes Zarz. Pow. SL — Jan Somla udekorował srebrnym krzyżem zasługi Karolinę Stachyna z Widzino, matkę licznego potomstwa.

Budowa fabryki suchego lodu w Gdańsku

(ś) Suchy lód wytwarza się chemicznie z kwasu węglowego. Ma on zastosowanie bardzo różnorodne. Lód ten jest najlepszym środkiem chłodniczym dla transportów okrętowych, kolejowych i samochodowych w przewozach ryb, mięsa, jarzyn, kwiatów, owocowych, jagód, grzybów i tym podobnych towarów.

—:□:—

Rasowe indyki i koguty z Londynu do Gdyni

Polskim statkiem „Lublin" przybył z Londynu do Gdyni pierwszy transport importowanego drobiu hodowlanego. Wśród 190 sztuk znajduje się 170 indyków, rasy „Mammuth" i 20 kogutów, rasy „Sussex".

Drób umieszczony został w Państwowej Lecznicy w Gdańsku, gdzie pozostanie przez określony czas, przystosowując się do polskiego klimatu. Po okresie przymusowej kwarantanny, drób przekazany będzie stacjom kopulacyjnym.

SPORT

96 ludowych zespołów sportowych we wsiach w woj. krakowskim

W województwie krakowskim czynnych jest obecnie 96 Ludowych Zespołów Sportowych, w których jako podstawowe sekcje działają: gimnastyczna i lekkoatletyczna. W stadium organizacji znajdują się 24 dalsze zespoły.

Najwięcej LZS-ów istnieje na terenie powiatu miechowskiego. Powiat krakowski z 22 zespołami znajduje się na drugim miejscu, a do najaktywniejszych spośród LZS-ów na jego terenie należą: LZS w Bieżanowie, LZS w Zabierzowie i LZS „Łagiewnianka" (Kraków).

***

Ze względu na pogarszające się warunki atmosferyczne w Krynicy, postanowiono, że turniej o mistrzostwo Polski w hokeju na lodzie rozegrany zostanie w Zakopanem, w ustalonym terminie, tj. w dniach 16 — 18 bm. W turnieju biorą udział: Cracovia, Legia (W-wa), KTH (Krynica) i Siła (Giszowiec).

***

W hali miejskiego ośrodka WF w Toruniu odbędą się w dniach 18, 19 i 20 marca finałowe rozgrywki o wejście do Ligi Koszykowej. W rozgrywkach finałowych wezmą udział drużyny: „Cracovii", „Zrywu" (Gdańsk), YMCA (Warszawa) i miejscowego „Pomorzanina".

Każdy może biegać

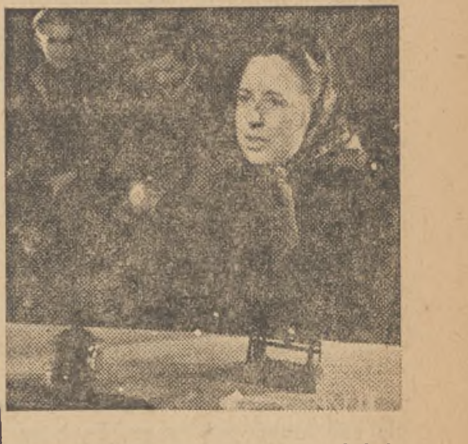
K.S.Z.Z.K. „Polonia" Warszawa organizuje w dniu 20 bm. (niedziela) biegi na przełaj w konkurencji juniorów i seniorów dostępne dla stowarzyszonych i niestowarzyszonych.

Zapisy przyjmuje i bliższych informacji udziela sekretariat klubu, Al. Stalina nr 22, codziennie w godz. 17—20-stej.

***

Dnia 27 marca 1949 r. odbędzie się w Warszawie, w gmachu pol. YMCA (ul. Konopnickiej 6), o godz. 10, III Walny Zjazd Stowarzyszenia Lekarzy Sportowych.

Część naukowa obejmie: I. „Metodyka badań masowych". II. „Organizacja opieki lekarskiej na masowych imprezach sportowych".

W Warszawie jest Państwowa Szkoła Powszechna dla dorosłych. Uczniowie są przyjmowani do tej szkoły na różne semestry, zależnie od zasobu posiadanych wiadomości. Naukę w zakresie programu szkoły siedmioklasowej można tu ukończyć w ciągu 3 — 5 lat. Nauka odbywa się w godzinach wieczornych. Uczniowie zdolni a niezamożni otrzymują stypendia.

25-letnia Helena Postojówna ze wsi w woj. lubelskim przyjechała specjalnie do Warszawy, by móc uczęszczać do szkoły.

Entuzjastyczne powitanie rybaków ocalałych po 7 dniach pływania

(ś) Donosiliśmy o uratowaniu pod Pilawą dwóch rybaków helskich Kilnickiego i Bożka przez marynarzy radzieckich.

Rybacy ci zostali zaskoczeni przez sztorm podczas połowu łososi i przez siedem dni znajdowali się na morzu bez jedzenia i wody. Obecnie, po kilkudniowym odpoczynku i naprawieniu uszkodzeń swej motorówki, powrócili na Hel, drogą wodną.

Rodziny i sąsiedzi zgotowali rozbitkom niezwykle serdeczne i entuzjastyczne powitanie w porcie.